

A2.15 Rząd i wybory

- Poznaj podstawowe instytucje rządowe kraju.
- Wybory i głosowanie.

Wybory
Rząd
Parlament
Sejm
Senat
Prezydent
Premier
Ministerstwo
Partia polityczna

Demokracja
Prawica
Lewica
Ustawa
Kampania
Frekwencja
Głosować
Wybierać

1. Zeskanuj kod QR, aby obejrzeć wideo, lub przeczytaj tekst. (QR: Audio)

W Polsce **Sejm** i **Senat** tworzą **władzę ustawodawczą**. Sejm przygotowuje nowe **ustawy** i budżet państwa oraz kontroluje rząd. Gdy ustawa jest gotowa, trafia do Senatu. Tam senatorowie dyskutują i mogą proponować **poprawki**. Potem ustawa wraca do Sejmu, gdzie odbywa się dalsza praca i decyzje.

1. Ile lat trzeba mieć, żeby zostać senatorem?
 - a. Dwadzieścia jeden lat
 - b. Osiemnaście lat
 - c. Dwadzieścia pięć lat
 - d. Trzydzieści lat
2. Co Sejm tworzy oprócz nowych ustaw?
 - a. Pasporty
 - b. Budżet państwa
 - c. Policję i szkoły
 - d. Nowe województwa

1-d 2-b

2. Gramatyka: Liczba mnoga przymiotników niemęskoosobowych: wolny -> wolne

Przymiotniki niemęskoosobowe w liczbie mnogiej opisują rzeczowniki, które nie są grupą z mężczyznami, czyli rzeczy, zwierzęta, kobiety lub mieszane grupy bez mężczyzn.

1. Przymiotniki niemęskoosobowe mają zawsze końcówkę -e, od tego nie ma wyjątków.

Przymiotnik	Końcówka	Forma (l. mn. niemeńskoos.)
demokratyczny	-e	demokratyczne
wolny	-e	wolne
ważny	-e	ważne
nowy	-e	nowe
trudny	-e	trudne

- Widziałem _____ plakaty wyborcze na ulicy.
a. *nowi* b. *nową* c. *nowe* d. *nowy*
- W tych wyborach _____ decyzje podejmuje parlament.
a. *ważny* b. *ważni* c. *ważne* d. *ważną*

1. *nowe* 2. *ważne*

Przepisz zwroty (QR: A1+)

- To jest nowa umowa. To są ... umowy.

- To jest trudna praca. To są ... prace.

- To jest ważna informacja. To są ... informacje.

3. Ćwiczenia

1. Dopasuj elementy o powiązanim znaczeniu.

a. wybory	1. ile osób głosuje
b. głosować	2. decydować o wyborze
c. wybierać	3. głosowanie
d. frekwencja	4. oddawać głos

a-3 b-4 c-2 d-1

2. Informacja z Urzędu Miasta: wybory i głosowanie (QR: Audio)

Wypełnij luki: rząd, Wybieramy, premier, wybory, głosowania, frekwencja

Urząd Miasta informuje: w najbliższą niedzielę odbędą się (1) _____ parlamentarne. (2) _____ posłów do Sejmu i senatorów do Senatu. Lokale wyborcze będą otwarte od 7:00 do 21:00. Do (3) _____ potrzebny jest dowód osobisty lub paszport. Aktualny adres lokalu można sprawdzić na stronie urzędu.

Parlament uchwała ustawy, a (4) _____ je realizuje. Rządem kieruje (5) _____, a ministrowie pracują w ministerstwach. Wysoka (6) _____ jest ważna dla demokracji. Jeśli w dniu wyborów jesteś poza miejscem zamieszkania, możesz wcześniej złożyć wniosek o zaświadczenie do głosowania.

1. Jakie dokumenty są potrzebne do głosowania i gdzie można sprawdzić adres lokalu wyborczego?
-

3. Posłuchaj fragmentu audio i wybierz poprawną odpowiedź. (QR: Audio)

1. Osoba mówi, że w przyszłym tygodniu planuje oddać głos w wyborach.
2. Z nagrania wynika, że parlament w Polsce składa się tylko z Senatu.
3. Osoba już wie, gdzie będzie jej lokal wyborczy.

Prawda Fałsz

☐	☐
☐	☐
☐	☐

4. Wybierz poprawne rozwiązanie

1. Wczoraj w telewizji _____ debatę o wyborach i frekwencji.
a. widzę b. widziałam c. widzieliśmy d. widziałem
2. W zeszłym tygodniu _____ partię polityczną na podstawie programu i kampanii.
a. wybierałam b. wybraliśmy c. wybierałem d. wybieram
3. W ostatnich wyborach _____ w lokalnej komisji niedaleko domu.
a. głosowałam b. głosowaliśmy c. głosowali d. głosujemy

1. widziałem 2. wybierałam 3. głosowaliśmy

5. Odgrywanie ról - dialogi (QR: Audio)

W drodze na wybory

Kasia *Cześć, Marek. Idziesz dzisiaj na wybory? Jeszcze się waham, czy iść i oddać*
(sąsiadka): *głos.*

Marek (sąsiad): *Cześć. Tak, pójdę po pracy — frekwencja jest ważna dla demokracji i warto pokazać, co myślimy.*

Kasia *W kampanii każda partia mówi co innego — prawica, lewica — i trudno mi*
(sąsiadka): *wybrać.*

Marek (sąsiad): *Rozumiem. Ja wybieram partię z konkretnym planem, nie tylko hasłami. Najważniejsze, żeby w ogóle pójść i zagłosować.*

Kasia *Masz rację. Dobrze, pójdę — chcę mieć wpływ na to, kto będzie rządzić.*
(sąsiadka):

1. Dlaczego Kasia ma wątpliwości przed głosowaniem?
-

6. Mówienie (QR: AI+)

Moim zdaniem ważne są wolne i uczciwe wybory. / Głosuję na kandydata lub na partię polityczną. / W czasie kampanii często słyszę obietnice i informacje o programie.

1. Czy bierzesz udział w wyborach? Powiedz krótko, dlaczego tak lub dlaczego nie.

2. Jak według ciebie powinna wyglądać dobra kampania wyborcza w Polsce? Podaj jeden przykład, co jest ważne.

7. Pisanie: WhatsApp (QR: AI+)

Cześć! Tu Ania z pracy.

Widziałam, że w przyszłym miesiącu są **wybory** w Polsce. Mieszkam teraz w Hadze i nie wiem, jak to działa za granicą. Czy też chcesz **głosować**?

Może wiesz, gdzie jest komisja i czy trzeba się wcześniej zapisać? Czy lepiej iść razem w sobotę czy w niedzielę?

Daj znać, proszę.

Ania

Napisz odpowiednią odpowiedź: *Też chcę głosować, ale nie wiem, czy trzeba się zapisać. / Możemy iść razem w sobotę/niedzielę o... / Sprawdzę informacje na stronie ambasady i napiszę wieczorem.*

Ważne czasowniki	Widzieć (<i>widzieć</i>) Czas przeszły	Wybierać (<i>wybierać</i>) Czas przeszły	Głosować (<i>głosować</i>) Czas przeszły
ja	widziałem/widziałam	wybrałem/wybrałam	głosowałem / głosowałam
ty	widziałeś/widziałaś	wybrałeś/wybrałaś	głosowałeś / głosowałaś
on/ona/ono	widział/widziała/widziało	wybrał/wybrała/wybrało	głosował / głosowała / głosowało
my	widzieliśmy/widziałyśmy	wybraliśmy/wybrałyśmy	głosowaliśmy / głosowałyśmy
wy	widzieliście/widziałyście	wybraliście/wybrałyście	głosowaliście / głosowałyście
oni/one	widzieli/widziały	wybrali/wybrały	głosowali / głosowały